

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih
za teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br.: IT-95-5/18-T
Datum: 21. januar 2014.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 21. januar 2014.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO OSAMDESET I PETOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG U VEZI S
KRŠENJEM OBAVEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegad Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješava po "85. Zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i za pravni lijek (decembar 2013.)", koji je optuženi podnio 18. decembra 2013. godine (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi svoju odluku.

I. Argumentacija

1. U Zahtjevu, optuženi tvrdi da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) u vezi s nepravovremenim objelodanjivanjem četiri dokumenta (dalje u tekstu: Dokumenti) koji, po njegovoj tvrdnji, sadrže informacije ekskulpatorne prirode.¹ Dokumente je tužilaštvo objelodanilo tek u decembru 2013. godine, mada se oni u njegovom posjedu nalaze od 2009. godine.²
2. Optuženi tvrdi da su Dokumenti ekskulpatorni u odnosu na navode i događaje u Sarajevu (dalje u tekstu: Prvi dokument), Zvorniku (dalje u tekstu: Drugi dokument) i Srebrenici (dalje u tekstu: Treći dokument i Četvrti dokument).³
3. Optuženi tvrdi da je Prvi dokument ekskulpatoran zbog toga što je konzistentan sa njegovom tezom da granatiranje i snajperska dejstva u Sarajevu nisu bila usmjerena na civile niti neselektivna, već su bili posljedica legitimnog uzvraćanja vatre.⁴ Optuženi tvrdi da je ovo kasno objelodanjivanje išlo na njegovu štetu jer je Prvi dokument mogao da iskoristi tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka tužilaštva Davida Harlanda i Anthonyja Banburyja i svog glavnog ispitivanja Yasushija Akashija, koji je odobrio taj dokument.⁵
4. U vezi sa Drugim dokumentom, optuženi tvrdi da on pobija tvrdnju da je postojala politika udruženog zločinačkog poduhvata da se vrše djela nasilja nad bosanskim Muslimanima i pokazuje da u Zvorniku nije bilo genocidne namjere jer su

---

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 1.

³ Zahtjev, par. 2-4, 6-7, 9-12.

⁴ Zahtjev, par. 4.

⁵ Zahtjev, par. 5.

vlasti imale mogućnost da unište i pobiju bosanske Muslimane, ali to nisu učinile.⁶ Optuženi tvrdi da je ovo kasno objelodanjivanje išlo na njegovu štetu jer je ovaj dokument mogao da koristi tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka tužilaštva koji su svjedočili u vezi sa Zvornikom, kao i da istraži događaj na koji se upućuje i da pozove svjedoke odbrane koji bi svjedočili o tome.⁷

5. U vezi sa Trećim dokumentom i Četvrtim dokumentom, optuženi smatra da oni direktno opovrgavaju dokaze Srećka Aćimovića o prijemu šifrovane depeše iz Zvorničke brigade kojom se traži vod vojnika za obavljanje pogubljenja, jula 1995. godine.⁸ Aćimovićevi dokazi su prihvaćeni na osnovu pravila 92bis Pravilnika.⁹ Optuženi tvrdi da je ovo kasno objelodanjivanje išlo na njegovu štetu jer je ove informacije mogao da iskoristi kako bi zatražio da se Aćimović pozove radi unakrsnog ispitivanja, a dvojicu oficira koji se imenuju u Trećem i Četvrtom dokumentu pozvao kao svjedoke odbrane.¹⁰

6. Optuženi traži od Vijeća da utvrdi da je kasnim objelodanjivanjem Dokumenta tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika.¹¹ Optuženi dalje traži da mu se odobre dodatna četiri sata za izvođenje njegovih dokaza i ponavlja svoj zahtjev da mu se za zbirku dokaza tužilaštva odobri "objelodanjivanje na osnovu otvorenog dosjea".¹²¹³ Optuženi takođe traži da se Aćimović pozove radi unakrsnog ispitivanja i da se Prvi dokument prihvati kao dokazni predmet.

7. Dana 7. januara 2014. godine, optuženi je podnio "Dodatni podnesak u prilog 85. zahtjevu za utvrđivanje kršenja objelodanjivanja i i za pravni lijek (decembar 2013)" (dalje u tekstu: Dodatni podnesak) u kojem prilaže urednički komentar iz jednih novina, u kojem se kritikuje sudstvo u Sjedinjenim Američkim Državama zato što nije obezbijedilo svrsishodne sankcije i pravna sredstva za kršenje obaveze objelodanjivanja i gdje se navodi potreba za objelodanjivanje na principu otvorenog dosjea.

8. Dana 13. januara 2014. godine, tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Karadžićev 85. zahtjev za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i za pravni lijek

⁶ Zahtjev, par. 7.

⁷ Zahtjev, par. 8.

⁸ Zahtjev, par. 9-12.

⁹ Zahtjev, par. 9.

¹⁰ Zahtjev, par. 13.

¹¹ Zahtjev, par. 14.

¹² Zahtjev, par. 17-18.

¹³ Zahtjev, par. 17.

(decembar 2013.)" (dalje u tekstu: Odgovor). Tužilaštvo tvrdi da Zahtjev i Dodatni podnesak treba da budu odbačeni jer optuženi nije pokazao da mu je kasnim objelodanjivanjem Dokumentata nanijeta šteta.¹⁴

9. Tužilaštvo tvrdi da Dokumenti "uglavnom dupliraju" drugi materijal koji je optuženom već objelodanjen, a pronađeni su nakon pretraga preduzetih za potrebe drugih predmeta pred Međunarodnim sudom.¹⁵

10. Tužilaštvo potvrđuje da su Prvi, Treći i Četvrti dokument trebali da budu objelodanjeni na osnovu pravila 68 i izražava žaljenje zbog ovog propusta.¹⁶

11. U vezi sa Drugim dokumentom, tužilaštvo tvrdi da on ne potpada pod pravilo 68 Pravilnika.¹⁷ Tužilaštvo smatra da dokazi da je jednom Muslimanu, stanovniku Savezne Republike Jugoslavije (dalje u tekstu: SRJ) bilo od strane vlasti bosanskih Srba odobreno da napusti Zvornik ne opovrgavaju navode o genocidu u opštini.¹⁸ U potkrepu ove tvrdnje tužilaštvo kaže da njegova teza nije da su vlasti bosanskih Srba u Zvorniku imale cilj da ubiju svakog Muslimana na području tako da, čak i da Drugi dokument pokazuje da su vlasti imale priliku da ubiju jednog Muslimana pronađenog u opštini, "irelevantno" je da u njegovom slučaju to nisu učinile.¹⁹

12. U svakom slučaju, tužilaštvo smatra da optuženom nije nanijeta šteta kao posljedica kasnog objelodanjivanja Dokumentata jer taj novi objelodanjeni materijal duplira informacije, odnosno ne donosi ništa novo ni značajno u odnosu na materijal koji je već u posjedu optuženog ili je javno dostupan.²⁰ Pored toga, tužilaštvo navodi primjere da je optuženi već dobio slične iskaze od svjedoka koji su do sada svjedočili, odnosno da je unakrsno ispitao svjedoke po pitanjima pokrenutim u Dokumentima.²¹

13. U vezi sa Trećim i Četvrtim dokumentom, tužilaštvo tvrdi da njihovo pravovremeno objelodanjivanje ne bi izmijenilo strategiju optuženog, pošto se on već usprotivio prihvatanju Aćimovićevog svjedočenja na osnovu pravila 92bis i zatražio je da ga

---

¹⁴ Odgovor, par. 1,5.

¹⁵ Odgovor, par. 2.

¹⁶ Odgovor, par. 2.

¹⁷ Odgovor, par. 3.

¹⁸ Odgovor, par. 3.

¹⁹ Odgovor, par. 4.

²⁰ Odgovor, par. 5-6, 8, 10-12.

²¹ Odgovor, par. 7, 9.

unakrsno ispita.²² Tužilaštvo tvrdi da optuženi nije iznio ni argumentaciju, a kamoli dokazao da bi pravovremeno objelodanjivanje Trećeg i Četvrtog dokumenta bilo osnov za ponovno razmatranje odluke Vijeća da se Aćimovićevo svjedočenje prihvati na osnovu pravila 92bis.²³ Tužilaštvo dalje kaže da je optuženi, na osnovu informacija koje su mu već dostupne, mogao da dvojicu oficira imenovanih u Trećem i Četvrtom dokumentu pozove da svjedoče kao svjedoci odbrane.²⁴

14. Tužilaštvo tvrdi da su pravna sredstva koja traži optuženi neizvediva, neproporcionalna i da nema opravdanja za njih, te da, u odsustvu nanijete štete, nije potreban nikakav pravni lijek.²⁵ Tužilaštvo takođe smatra da nema osnova za odobravanje dodatnog vremena za izvođenje dokaza odbrane, jer je (i) optuženi već imao u posjedu značajnu količinu sličnih informacija koje je predočio svjedocima ili je odlučio da to ne učini; i (ii) objelodanjene informacije su od tako ograničenog značaja da bi predočavanje tog materijala svjedocima jako malo doprinijelo njegovom izvođenju dokaza.²⁶ Alternativno, tužilaštvo smatra da, ukoliko Vijeće bude smatralo da je potrebno dodatno vrijeme, umjesto odobravanja dodatna četiri sata, vrijeme na primjer za unakrsno ispitivanje Aćimovića moglo bi se ne uračunati u 325 sati dodijeljenih optuženom da izvede svoje dokaze.²⁷

15. Tužilaštvo se ne protivi tome da se Prvi dokument uvrsti u spis ukoliko bude podnijet putem zahtjeva za prihvatanje bez posredstva svjedoka ili putem odgovarajućeg svjedoka odbrane.²⁸

16. Tužilaštvo primjećuje da je zahtjev optuženog za "objelodanjivanje na principu otvorenog dosjea" Vijeće nekoliko puta već odbacilo i da optuženi stoga traži ponovno razmatranje, ali ne navodi nikakvu očiglednu grešku u obrazloženju niti ukazuje na "bilo kakvu posebnu okolnost koja bi opravdavala ponovno razmatranje kako bi se izbjeglo nepraveno rješenje".²⁹

---

²² Odgovor, par. 14.

²³ Odgovor, par. 14-15.

²⁴ Odgovor, par. 14

²⁵ Odgovor, par. 1.

²⁶ Odgovor, par. 15.

²⁷ Odgovor, par. 16.

²⁸ Odgovor, par. 18.

²⁹ Odgovor, par. 17.

II. Mjerodavno pravo

17. Pravilo 68 Pravilnika postavlja trajnu obavezu tužilaštvu da "što je prije moguće odbrani objelodani sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe". Kako bi se potvrdilo kršenje ove obaveze tužilaštva, optuženi mora "iznijeti *prima facie* dokaze o mogućem ekskulpatornom ili olakotnom karakteru" spornog materijala.³⁰

18. Pravilo 686*bis* predviđa da Pretresno vijeće može odlučiti, *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana, koje će se sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja shodno Pravilniku. Prilikom razmatranja (eventualnog) primjerenog pravnog sredstva, Vijeće mora ispitati da li je optuženom tim kršenjem nanesena šteta.³¹

III. Diskusija

19. Na početku, Veće napominje da Dodatni podnesak u ovom slučaju nije bio ni zatražen ni potreban, nego se može ocijeniti gotovo neozbiljnim. Vijeće ga stoga neće dalje razmatrati.

20. Nakon što je pregledalo Dokumente, Vijeće je zaključilo da su oni potencijalno ekskulpatorni ili da stavljaju u pitanje vjerodostojnost svjedoka tužilaštva, te da su stoga trebali da budu objelodanjeni shodno pravilu 68 Pravilnika čim je to bilo praktično moguće. Mada tužilaštvo osporava ekskulpatornu prirodu Drugog dokumenta, Vijeće je zaključilo da, iako je dokument konzistentan s navodima tužilaštva u mjeri u kojoj pokazuje da su vlasti bosanskih Srba pomogle muslimanskom građaninu da pređe most i ode iz Zvornika u SRJ, on je potencijalno ekskulpatoran. Pošto su dokumenti bili u posjedu tužilaštva od 2009. godine, ali su objelodanjeni tek u decembru 2013. godine, Vijeće smatra da je tužilaštvo ovim kasnim objelodanjivanjem prekršilo obavezu objelodanjivanja.

---

³⁰ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*), par. 179.

³¹ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004. godine, par. 268.

21. Vijeće konstatuje da je objašnjenje tužilaštva da je ovaj materijal "pronađen u pretragama provedenim za potrebe drugih predmeta pred Međunarodnim sudom" nezadovoljavajuće. Vijeće upućuje tužilaštvo da u svom narednom mjesečnom izvještaju o objelodanjivanju objasni (1) zašto pretrage provedene za potrebe drugih predmeta nisu provedene u ovom predmetu; (2) ukoliko su te pretrage provedene, zašto Dokumenti nisu identifikovani i objelodanjeni; (3) koje mere su preduzete da se obezbijedi da se slične greške ne ponove i da se obezbijedi da tužilaštvo potpuno ispoštuje svoje obaveze o objelodanjivanju, posebno zbog toga što se približava kraj izvođenja dokaza odbrane.³²

22. Mada je Vijeće zaključilo da je tužilaštvo prekršilo svoju obavezu objelodanjivanja, ono se nije uvjerilo da su Dokumenti od takvog značaja da je njihovo kasno objelodanjivanje nanijelo štetu optuženom. Prilikom donošenja ovog zaključka, Vijeće je uzelo u obzir to da je optuženi već bio u posjedu ili je imao pristup materijalu sličnom onom koji je sadržan u Dokumentima, i/ili da je proveo ispitivanje i unakrsno ispitivanje svjedoka u vezi s pitanjima pokrenutim u Dokumentima.³³

23. U odsustvu štete po optuženog, nema osnova za odobravanje pravnih sredstava vezano za Dokumente. Ukoliko je optuženi mišljenja da je Prvi dokument bitan za njegovo izvođenje dokaza, imaće priliku da taj dokument podnese putem odgovarajuće formuliranog zahtjeva za prihvatanje dokumenata bez posredstva svjedoka. Što se tiče Aćimovića, optuženi nije predočio argumente niti dokazao da postoji osnova za ponovno razmatranje odluke o prihvatanju njegovog svjedočenja na osnovu pravila *92bis* s obzirom na kasno objelodanjivanje Trećeg i Četvrtog dokumenta.

---

³² Vijeće je već ranije naložilo tužilaštvo da podnosi takve izvještaje o konkretnim pitanjima vezanim za njegovu praksu objelodanjivanja. V. npr.: Odluka po sedamdeset sedmom i sedamdeset osmom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 11. mart 2013. godine, par. 23; Odluka po četrdeset devetom i pedesetom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obave objelodanjivanja, 309. juni 2011. godine, par. 54.

³³ U vezi s Prvim dokumentom, v. npr. Stanislav Galić, T. 37193-37195, 37198-37200 (15. april 2013. godine); Dragomir Milošević, T. 32584-32585 (23. januar 2013. godine), T. 32699-32702 (28. januar 2013. godine); Yasushi Akashi, T. 37697 (24. april 2013. godine); David Harland, T. 2103-2104 (7. maj 2010. godine). U vezi s Drugim dokumentom, Vijeću su predočeni drugi dokazi koji pokazuju da neki Muslimani nisu ubijeni već su napustili Zvornik, v. npr. Fadil Banjanović P57 (transkript iz predmeta *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*). T. 20621-20622, T. 20627-20630; Petko Panić T.19166 (20. septembar 2011. godine); P2749 (SerBiH MUP dnevni izvještaj, 25. april 1992. godine), str. 4; D3886 (Izjava svjedoka Svetozara Andrića od 16. jula 2013. godine), par. 4. U vezi s Trećim dokumentom i Četvrtim dokumentom v. javno dostupno svjedočenje na koje se upućuje u par. 12, u vezi s prijemom sporne depeše od strane Aćimovića.

IV. Dispozitiv

24. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće, na osnovu pravila 54, 68, i 68bis Pravilnika ovim:

- a) djelimično **ODOBRAVA** većinom, uz suprotno mišljenje sudije Kwona,³⁴ i zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika u vezi sa kasnim objelodanjivanjem Dokumenta;
- b) **UPUĆUJE** tužilaštvo da u svom narednom periodičnom izvještaju o objelodanjivanju obradi pitanja Vijeća u vezi sa svojom praksom objelodanjivanja iz gornjeg paragrafa 21; i
- c) **ODBIJA** Zahtjev u svim drugim aspektima.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom jeziku.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 21. januara 2014. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

---

³⁴ Sudija Kwon upućuje na svoje Djelimično suprotno mišljenje uz Odluku po zahtjevima optuženog broj 37-42 u vezi s kršenjem odredbi pravila o objelodanjivanju u djelimično suprotno mišljenje sudije Kwona, 29. mart 2011. godine. Mada se sudija Kwon saglašava sa većinom da je došlo do kršenja pravila 68 Pravilnika, uz odsustvo štete po optuženog, on smatra da Zahtjev treba odbaciti u potpunosti.